

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

FEMICIDUL – ASPECTE COMPARATIVE ȘI ÎNCADRĂRI JURIDICE

studiu documentar

iunie 2025

Materialele elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă au caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților.

Documentele legislative oficiale au fost consultate în limba de origine, iar traducerea informațiilor relevante selectate nu reprezintă o traducere oficială, fiind furnizată ca un mijloc de înțelegere a unui document original, scris în altă limbă.

Baza de date cuprinzând totalitatea studiilor elaborate de Direcția studii și documentare legislativă poate fi accesată prin intermediul paginii de Intranet a Camerei Deputaților la adresa:

Documentare și sinteză: SEBASTIAN SIMION

Consilier parlamentar - Direcția studii și documentare legislativă

Palatul Parlamentului, str. Izvor nr.2-4, sect.5, București

Tel: 021.316.03.65; 021 414 13.50/ 51, Interior 1350/1349, camera 5070

E-mail: doc@cdep.ro

CUPRINS

CONSIDERAȚII INTRODUCȚIVE	4
BELGIA	7
CROAȚIA.....	22
CIPRU.....	28
MALTA	31
MACEDONIA DE NORD	33
WEBOGRAFIE	34

CONSIDERAȚII INTRODUCATIVE

Femicidul/femicidul se referă la uciderea unei femei (omorul intenționat al unei femei, care poate fi comis din motive de prejudecată bazată pe gen sau în contextul violenței domestice). Este așadar o formă de violență de gen în care victimele sunt femei, iar agresorii sunt adesea bărbați, deși nu este obligatoriu. Termenul "femicid" a fost introdus pentru a evidenția faptul că uciderea este motivată de sexul victimei și nu este un incident izolat. Definițiile privind femicidul sunt diverse și argumentate din perspective diferite (juridic, sociologic, de gen etc). La nivelul continentelor, America Latină și Caraibe reprezintă zona cu cele mai multe jurisdicții care incriminează femicidul/femicidul, menționat ca atare în cadrele legale (18 din 33 de state au prevederi privind în mod specific femicidul)¹. Unele țări, precum Chile, Costa Rica, Guatemala, El Salvador, Mexic, Nicaragua, Peru, Ecuador, Honduras, Panama și Bolivia au incriminat femicidul/femicidul ca o infracțiune diferită de omucidere, deoarece este comisă din motive legate de gen.

La nivelul UE Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Sexe (EIGE) a constatat că femicidul este rareori menționat în politicile naționale. În același raport, EIGE a solicitat incriminarea femicidului în țările UE, susținând că acest lucru ar spori prevenirea, urmărirea penală și conștientizarea. De asemenea, a recomandat instruirea (privind uciderea pe criterii de gen) pentru persoanele implicate în aplicarea legii și urmărirea penală. Aceasta ar putea reprezenta o îmbunătățire față de modelul latino-american (unde există legislație, dar fenomenul există în continuare), care a dovedit că, pentru ca o legislație sensibilă la gen să fie eficientă, aceasta trebuie să fie implementată de un sistem juridic care nu este inefficient în a elimina discriminarea de gen.

Conform EIGE *femicidul este cea mai gravă manifestare a violenței bazate pe gen. Femi(ni)cidul este definit în sens larg ca uciderea unei femei sau fete din cauza genului său și poate lua diferite forme, cum ar fi uciderea femeilor ca urmare a violenței din partea partenerului; tortura și uciderea misogină a femeilor; uciderea femeilor și fetelor în numele „onoarei”; etc.*²

¹ Criminalization of femicide in Latin America: Challenges of legal conceptualization, <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/00113921221090252>

² La nivel global, 85.000 de femei și fete au fost ucise intenționat în anul 2023. 60% din aceste omucideri – 51.100 – au fost comise de un partener intim sau de un membru al familiei. Datele arată că 140 de femei și fete mor zilnic de mâna partenerului sau a unei rude apropiate, ceea ce înseamnă că o femeie sau o fată este ucisă la fiecare 10 minute (estimare 2023 / <https://www.unwomen.org/en/news-stories/press-release/2024/11/one-woman-or-girl-is-killed-every-10-minutes-by-their-intimate-partner-or-family-member>)

Conform [Defining and identifying femicide: a literature review](#) lipsa unor definiții comune ridică dificultăți suplimentare (inducând contestarea definițiilor în funcție de discipline și de abordări). Între abordările întâlnite:

1. abordarea feministă (pune problema în paradigma dominației patriarhale în același timp în care investighează uciderea femeilor;
2. abordarea sociologică, care se concentrează pe examinarea caracteristicilor specifice uciderii femeilor, care fac din aceasta un fenomen în sine;
3. abordarea criminalistică, care distinge femicidul ca un sector unic în cadrul studiilor privind „omuciderea”
4. abordarea bazată pe drepturile omului, care extinde femicidul dincolo de cazurile letale și la formele extreme de violență împotriva femeilor;
5. abordarea *de-colonială*, care examinează cazurile de femicid în contextul dominației coloniale, inclusiv așa-numitele „crime de onoare”.

Conform [UNWOMEN](#): *Femicidul (sau feminicidul, așa cum este denumit în anumite contexte) este definit ca o ucidere intenționată cu o motivație legată de gen. Este diferit de omucidere, unde motivația poate să nu fie legată de gen. Feminicidul este determinat de discriminarea împotriva femeilor și fetelor, de relațiile de putere inegale, de stereotipurile de gen sau de normele sociale dăunătoare. Este cea mai extremă și brutală manifestare a violenței împotriva femeilor și fetelor, care apare pe un continuum de forme multiple și conexe de violență, acasă, la locul de muncă, în școli sau în spațiile publice, inclusiv violența din partea partenerului, hărțuirea sexuală și alte forme de violență sexuală, practici dăunătoare și trafic de persoane.*

OMS, la rândul său, distinge mai multe spețe³:

- Femicid „intim”, comis de partenerul actual sau fostul partener al victimei. Conform unui studiu citat de Organizația Mondială a Sănătății, peste 35% dintre femeile ucise la nivel mondial sunt ucise de partenerii lor, comparativ cu doar 5% din crimele în care sunt implicați bărbați
- „Crime de onoare”: atunci când o femeie acuzată de încălcarea legilor sau tradițiilor morale – comiterea de adulter, întreținerea de relații sexuale sau rămânerea însărcinată în afara căsătoriei sau chiar violarea – este ucisă pentru a proteja reputația familiei. Criminalul poate fi un bărbat sau o femeie din familie sau din clan;
- Femicid legat de zestre, în special în India, când tinerele femei sunt ucise de socrii lor pentru că nu au adus suficient de mulți bani la nuntă;
- Femicid *non-intimum*, o infracțiune care implică agresiune sexuală sau în care femeile sunt vizate în mod explicit (pentru că sunt femei). În Franța, termenul a intrat oficial în vocabularul dreptului și al științelor umaniste în 2014, dar nu (ca atare) și în Codul penal.

³ https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/77421/WHO_RHR_12.38_eng.pdf

În 2012 [Declarația de la Viena privind feminicidul](#) a recunoscut 11 forme diferite de feminicid. În general, analizele și comentariile juridice pe această temă se concentrează în principal pe uciderea femeilor în următoarele cinci contexte:

- ucideri în cadrul parteneriatului intim (ucideri în contextul unui parteneriat respins, existent sau încheiat);
- crime în cadrul familiei (așa-numitele crime de onoare, selecția sexului înainte sau după naștere, crime legate de zestre, arderea văduvelor);
- ucideri în legătură cu comiterea de infracțiuni bazate pe gen, cum ar fi infracțiuni sexuale, agresiune și vătămare corporală și urmărire;
- crime în legătură cu infracțiuni organizate, cum ar fi traficul sexual; și
- uciderile ca expresie a urii și alte ucideri legate de gen, cum ar fi cele comise de așa-numiții *incels* și cele comise în contextul discriminării intersecționale.

Conform Declarației de la Viena:

Recunoscând că feminicidul este uciderea femeilor și a fetelor din cauza sexului lor,

care poate lua forma, printre altele, a (1) uciderea femeilor ca urmare a violenței partenerului intim;

(2) torturarea și uciderea misogină a femeilor;

(3) uciderea femeilor și fetelor în numele „onoarei”;

(4) uciderea țintită a femeilor și fetelor în contextul conflictelor armate;

(5) uciderea femeilor din cauza zestre;

(6) uciderea femeilor și fetelor din cauza orientării lor sexuale și a identității de gen ;

(7) uciderea femeilor și fetelor aborigene și indigene din cauza sexului lor;

(8) infanticidul femeilor și selecția sexuală bazată pe gen, feticid;

(9) decesele legate de mutilarea genitală;

(10) acuzațiile de vrăjitorie; și

(11) alte feminiciduri legate de bande, crimă organizată, traficanți de droguri, trafic de persoane și proliferarea armelor de calibru mic....

Dezbaterea privind recunoașterea feminicidului/femicidului ca infracțiune separată este prezentă în multe țări europene. Până acum Cipru, Malta, Belgia și Croația au făcut astfel de demersuri. Celelalte (Grecia, Serbia, Franța, Austria, Germania și Franța de exemplu) nu au un cadru legal de recunoaștere reală a infracțiunii. Situație similară și în Italia, unde există circumstanțe agravante pentru violența domestică și sexuală, dar unde până în prezent nu există nicio circumstanță

agravantă pentru această crimă definită de Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIGE)⁴.

La nivel de drept internațional, problema violenței împotriva femeilor câștigă din ce în ce mai multă atenție, după cum o demonstrează dezbaterile în jurul unui potențial Protocol Opțional la Convenția privind Eliminarea Tuturor Formelor de Discriminare împotriva Femeilor (CEDAW) și recenta aprobare de către Parlamentul European a [Directivei 2024/1385](#), care solicită legi mai puternice privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice. Deși la prima vedere poate părea că au fost adoptate suficiente legi atât la nivel național, cât și internațional pentru a proteja drepturile femeilor, întrebarea critică rămâne: cum sunt acestea aplicate? Drepturile femeilor, de fapt, continuă să se confrunte cu obstacole semnificative la nivel mondial, adesea modelate de stereotipuri de gen înrădăcinate și atitudini patriarhale față de rolurile femeilor în societate.

ASPECTE COMPARATIVE

Între statele europene care au introdus modificări legale (prin legi specifice sau modificări ale codurilor penale) pentru a răspunde problemelor juridice legate de femicid (menționat ca atare și nu doar ca circumstanță agravantă la omucidere) se numără **Belgia, Cipru, Croația și Malta**.

BELGIA

Belgia a devenit prima țară europeană cu o legislație cuprinzătoare împotriva feminucidului, stabilind un cadru juridic care poate fi folosit ca model în materie. O caracterizare generală a legii privind feminucidul surprinde următoarele puncte forte:

- oferă un cadru juridic cuprinzător (abordare multilaterală, clasificând feminucidul și integrându-l violenței de gen și domestice);
- feminucidul este recunoscut și a primit o definiție legală, oferind o claritate juridică care anterior lipsea;
- face o clasificare a tipurilor de feminucid;
- are în vedere și prevenția dar și colectarea și monitorizarea de date (producerea de statistici oficialeacompaniate de rapoarte anuale și de recomandări bianuale);
- legea include protejarea victimelor violențelor de gen.

⁴ Feminucid: Un război tăcut împotriva femeilor, <https://www.euractiv.ro/eu-elections-2019/feminucid-un-razboi-tacut-impotriva-femeilor-32992>

Legea oferă „[un cadru de referință conceptual general și comun pentru a discuta despre femi\(ni\)cide, crimele legate de gen și violența care le precede](#)”.

Conform lui Sarah Schlitz⁵ (în contextul legiferării secretar de stat pentru egalitatea de gen, egalitatea de șanse și diversitate în guvernul federal) legea a privit trei componente principale: definirea, măsurarea și protejarea. Prima parte răspunde unui angajament asumat în planul de combatere a violenței bazate pe gen, (adoptat în conformitate cu Convenția de la Istanbul); aceasta implică preluarea numărului anual de feminicide de la societatea civilă, cu statistici oficiale. Al doilea aspect vizează redactarea de statistici oficiale (pentru care era nevoie de a defini fenomenul ce urma a fi monitorizat). Legea belgiană a definit patru tipuri de feminicid, pentru a include toate formele acestei infracțiuni (au fost definite și alte fenomene legate de feminicid în continuumul violenței - printre altele, legea definește violența economică, violența sexuală, violența online și violența psihologică, controlul coercitiv etc.). Instruirea privind prevederile legii se va aplica și prin programa școlară precum și prin colaborarea cu institutul de formare judiciară (magistrații au primit instruire pe această lege, care va fi inclusă în programa universitară la instituțiile de profil).

La rândul lor, experții ONU (CEDAW) [au apreciat legea belgiană](#) ca fiind una foarte bună, indicând faptul că îndeplinește standardele și așteptările internaționale. Punctul forte al legii constă în îmbinarea recunoașterii legale, a colectării sistematice a datelor, a măsurilor de prevenire și a protecției victimelor într-un cadru coerent, care abordează atât infracțiunea imediată de femi(ni)cid, cât și modelul mai larg de violență bazată pe gen care o precede (adesea).

Mai jos prezentăm textul integral al legii (**traducerea nu este oficială**):

3 IULIE 2023. - Lege privind prevenirea și combaterea feminicidului, omuciderilor și violenței bazate pe gen

TITLUL I - Dispoziții introductive

Articolul 1. Prezenta lege reglementează o chestiune menționată la articolul 74 din Constituție.

Art. 2. Prezenta lege completează transpunerea Directivei 2010/64/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 octombrie 2010 privind dreptul la interpretare și traducere în procedurile penale și a Directivei 2012/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de stabilire a unor standarde minime privind drepturile, sprijinul și protecția victimelor criminalității și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/220/JAI.

⁵ <https://www.fondation-raja-marcovici.com/en/uncategorized/interview-of-sarah-schlitz-stop-femicide-law-in-belgium.html>

Art. 3. Scopul prezentei legi este de a crea un cadru general pentru combaterea și prevenirea feminicidului, a omuciderilor bazate pe gen și a violenței care le precede.

TITLUL II - Cadrul general pentru prevenirea și combaterea feminicidului și a omuciderilor bazate pe gen

CAPITOLUL 1 - Definiții

Art. 4. § 1. În aplicarea și executarea prezentei legi, se înțelege prin:

1° gen: rolurile, comportamentele, activitățile și atribuțiile construite social pe care o societate dată le consideră potrivite pentru femei și bărbați.

2° perspectiva de gen: modul de examinare sau analiză a impactului genului asupra rolurilor sociale în orice politică, decizie sau măsură, ținând cont de dezechilibrele structurale și istorice.

3° partener: persoana cu care victima este căsătorită sau are o relație intimă emoțională și fizică de durată, precum și persoana cu care victima a fost căsătorită sau a avut o relație intimă emoțională și fizică de durată, dacă faptele incriminate sunt legate de această căsătorie desfăcută sau de această relație încetată.

4° membru de familie: o rudă sau o rudă în linie directă ascendentă sau descendentă, o rudă sau o rudă în linie colaterală până la gradul al treilea inclusiv, un partener sau orice altă persoană care ocupă o poziție similară în familia persoanelor menționate anterior.

5° persoană aflată într-o situație vulnerabilă: orice persoană care se află într-o situație vulnerabilă din motive sociale, economice, fizice, psihologice sau administrative, cum ar fi în special consumatorii de substanțe toxice, persoanele care se prostituează, migranții sau solicitanții de protecție internațională sau persoanele aflate în situație ilegală, persoanele fără adăpost sau orice persoană care se află într-o situație vulnerabilă din cauza unuia sau mai multor criterii protejate, bazate pe sex, gen, naționalitate, presupusă rasă, culoarea pielii, limbă, convingeri religioase sau filozofice, convingeri sindicale, convingeri politice sau de altă natură, origine și condiție socială, origine națională sau etnică, moștenire, naștere, orientare sexuală, identitate sau expresie de gen, vârstă, stare de sănătate actuală sau viitoare, dizabilitate, stare civilă, sarcină, naștere, alăptare, maternitate, adopție, procreare asistată medical, presupusă schimbare de sex, caracteristici sexuale, caracteristici fizice sau genetice, indiferent dacă această caracteristică este prezentă în mod real sau doar asumată de autor.

6° violență bazată pe gen: orice violență îndreptată împotriva unei persoane din cauza sexului, identității sau expresiei sale de gen sau violență care afectează în mod disproporționat persoanele de un anumit sex.

7° violența bazată pe gen împotriva femeilor: orice violență împotriva unei femei pentru că este femeie sau care afectează femeile în mod disproporționat.

8° violență domestică: orice violență fizică, sexuală, psihologică, economică sau legată de onoare care are loc în cadrul familiei sau al domiciliului sau între foști sau actuali parteneri, indiferent dacă autorul infracțiunii împarte sau a împărțit aceeași locuință cu victima.

9° violență între parteneri: orice violență fizică, sexuală, psihologică, economică sau legată de onoare care are loc între parteneri.

10° violență fizică: orice violență care provoacă vătămări fizice sau care urmărește să provoace vătămări fizice, rezultată din utilizarea ilegală a forței și care poate lua forma unor agresiuni grave sau minore, răpiri sau chiar omoruri.

11° violență psihologică: orice violență care cauzează daune psihologice sau care urmărește să cauzeze daune psihologice și care poate lua forma, printre altele, a controlului coercitiv, defăimării, insultelor verbale și hărțuirii.

12° violență sexuală: orice violență sexuală fără consimțământ sau orice act săvârșit cu intenția de a comite violență sexuală.

13° violență economică: orice violență care cauzează daune economice sau orice act sau comportament săvârșit cu intenția de a comite violență economică și care poate lua forma, printre altele, a unor daune materiale, a restrângerii accesului la resursele gospodăriei, la educație sau la piața muncii sau a neîndeplinirii obligațiilor de întreținere și care are ca rezultat dependența financiară sau materială a victimei sau precaritatea acesteia.

14° violență legată de onoare: orice violență emanată de una sau mai multe persoane și care este exercitată pentru a asigura percepția pe care o au despre onoarea unui individ, a unei familii și/sau a unei comunități, cu încălcarea drepturilor fundamentale ale omului ale uneia sau mai multor persoane, sau orice comportament care este exercitat cu scopul de a comite infracțiuni sau incidente pentru a asigura percepția pe care o au despre onoarea unui individ, a unei familii și/sau a unei comunități, cu încălcarea drepturilor fundamentale ale uneia sau mai multor persoane. Aceasta include căsătoriile forțate și mutilarea genitală feminină.

15° control coercitiv: comportamente coercitive sau de control, continue sau repetate, care cauzează daune psihologice.

16° comportament coercitiv: un act sau o serie de acte de agresiune, amenințări, umilință și intimidare sau alte abuzuri folosite pentru a răni, pedepsi sau speria victima.

17° comportament de control: un set de acte care vizează subordonarea sau dependența unei persoane prin izolarea acesteia de sursele sale de sprijin, exploatarea resurselor și abilităților sale în scop personal, privarea ei de mijloacele necesare independenței, rezistenței și evadării sale sau reglarea comportamentului său zilnic.

18° Institutul: Institutul pentru Egalitatea dintre Femei și Bărbați, creat prin legea [din 16 decembrie 2002](#) de înființare a Institutului pentru Egalitatea dintre Femei și Bărbați.

§ 2. În aplicarea și respectarea prezentei legi, „Femicidul” înseamnă omuciderea intenționată a unei femei din cauza sexului său sau moartea unei femei ca urmare a unor practici care cauzează vătămări femeilor, indiferent dacă omuciderea intenționată sau practicile dăunătoare sunt comise de un partener, un membru al familiei sau o terță parte. Femicidul (poate fi considerat, n.n.) intim, non-intim și indirect și se caracterizează după cum urmează:

1° Femicidul intim este uciderea intenționată a unei femei din cauza genului său, comisă de un partener sau un membru al familiei în numele culturii, obiceiurilor, religiei, tradiției sau așa-numitei „onoare” sau din alte motive;

2° Femicid non-intim este omorul intenționat al unei femei din cauza genului său, comis de o terță persoană. Este:

- fie comis în principal într-un context de exploatare sexuală;
- fie comis în principal într-un context de trafic sau introducere ilegală de persoane;
- fie comis în principal într-un context de violență sexuală;
- **fie comisă în principal ca parte a unui continuum de violență legat de o relație de putere inegală sau de un abuz de putere din partea făptuitorului asupra victimei;**
- fie comis într-un alt context, din cauza genului victimei.

3° Femicid indirect este omuciderea neintenționată a unei femei din cauza genului său, atunci când implică moartea unei femei ca urmare a unor practici care cauzează prejudicii femeilor sau sinuciderea unei femei ca urmare:

- fie în principal a violenței între parteneri, fie într-un context familial;
- fie în principal mutilare genitală feminină;

- fie violență comisă de o terță parte.

§ 3. Omuciderea pe criterii de gen este omuciderea unei persoane din cauza genului său sau moartea unei persoane care rezultă din practici dăunătoare pe criterii de gen pentru aceste persoane, cu excepția omuciderilor sau deceselor menționate la alineatul 2 al prezentei prevederi. Omuciderile pe criterii de gen sunt fie intime, neintime, fie indirecte și sunt definite în conformitate cu § 2, alineatul 2, alineatele 1°-3°. § 4. Există tentativă de femicid intim sau neintim sau de omucidere pe criterii de gen atunci când hotărârea de a comite comportamentele menționate la § 2, alineatele 1°-2° și § 3 s-a manifestat prin acte externe care constituie un început de execuție și care au fost doar suspendate sau nu au reușit să producă efecte din cauza unor circumstanțe independente de voința făptuitorului.

CAPITOLUL 2 - Domeniul de aplicare

Art. 5. Cu excepția aspectelor care intră în competența Comunităților și Regiunilor, prezenta lege se aplică tuturor persoanelor din sectorul public, inclusiv organismelor publice, precum și tuturor autorităților administrative și judiciare, în ceea ce privește orice măsură, decizie sau politică legată de obiectivele urmărite de prezenta lege, așa cum sunt prevăzute la articolul 3.

CAPITOLUL 3 - Principii generale

Art. 6. La adoptarea și implementarea oricărei decizii, politici sau măsuri legate de domeniul de aplicare al prezentei legi, persoanele și autoritățile menționate la articolul 5 vor integra o perspectivă de gen.

Art. 7. La adoptarea și implementarea oricărei decizii, politici sau măsuri legate de domeniul de aplicare al prezentei legi, persoanele și autoritățile menționate la articolul 5 vor lua în considerare nevoile specifice ale persoanelor aflate în situații vulnerabile.

Art. 8. La adoptarea și implementarea oricărei decizii, politici sau măsuri legate de domeniul de aplicare al prezentei legi, persoanele și autoritățile menționate la articolul 5 vor recunoaște statutul de victimă copilului care a fost expus violenței în cauză fără a fi victimă directă, dar cunoscând victima directă, și aceasta, în interesul superior al copilului.

TITLUL III - Colectarea datelor și publicarea acestora

Art. 9. În scopul implementării articolelor 9, 10 și 11 din prezenta lege și al studierii cauzelor profunde și a efectelor acestora, a frecvenței și ratelor de condamnare, precum și a eficacității măsurilor privind feminicidele și omuciderile bazate pe gen și violența care le precede, precum și al evaluării amplitudinii și tendințelor tuturor formelor de violență acoperite de domeniul de aplicare al Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea

violentei împotriva femeilor și a violentei domestice, serviciile polițienești și judiciare colectează date relevante.

Institutul, care este responsabil și de prelucrarea datelor, publică anual un raport care conține principalele statistici referitoare la feminicide și omucideri bazate pe gen, caracteristicile victimei, făptuitorului și relația dintre victimă și făptuitor și, în special, cel puțin următoarele informații: - numărul de plângeri, declarații, respingeri (și motivele acestora), anchete și condamnări în contextul feminicidelor menționate la articolul 4 § 2 și tentativele acestora menționate la articolul 4 § 4, precum și clasificarea lor în categorii și tipuri;

- numărul de plângeri, declarații, respingeri (și motivele acestora) ale anchetelor și condamnărilor în contextul omuciderilor bazate pe gen menționate la articolul 4 § 3 și tentativele acestora menționate la articolul 4 § 4, precum și clasificarea lor în categorii și tipuri;
- numărul de plângeri, declarații, respingeri (și motivele acestora), anchete și condamnări în contextul violentei bazate pe gen menționate la articolul 4 § 1 6° -14° și tentativele acestora menționate la articolul 4 § 4;
- numărul de decizii și hotărâri judecătorești privind interdicțiile de ședere temporară emise în temeiul articolelor 3 și 5 din [Legea din 15 mai 2012](#) privind interdicțiile de ședere temporară în cazurile de violență domestică, precum și numărul de ordine nerespectate și condamnările menționate la articolele 5/1 și 5/2 din aceeași lege;
- cifrele internaționale disponibile privind femicidele și compararea acestora cu datele disponibile în Belgia.

Aceste date sunt obținute doar sub formă pseudonimizată (anonimizată)

Institutul se asigură că raportul anual conține doar date anonime, îl publică pe site-ul său web și îl transmite miniștrilor competenți.

Datele obținute de Institut pentru pregătirea raportului anual sunt păstrate pentru o perioadă maximă de un an, cu excepția cazului în care este necesară o perioadă mai lungă pentru pregătirea statisticilor anuale și pentru respectarea obligațiilor internaționale ale Belgiei privind colectarea datelor în temeiul Convenției de la Istanbul, dar pentru o perioadă maximă de patru ani.

Regele stabilește, după consultarea Organismului de Control al Informațiilor Polițienești, defalcarea mai detaliată a datelor care urmează a fi colectate, serviciile competente menționate în primul paragraf și modul în care se va efectua o evaluare anuală a colectării datelor și a statisticilor.

Art. 10. În vederea studierii cauzelor profunde și a efectelor acestora, a frecvenței și ratelor de condamnare, precum și a eficacității măsurilor în legătură cu femicidele și omuciderile bazate pe gen și a violenței care le precede și a evaluării amplitudinii și tendințelor tuturor formelor de violență acoperite de domeniul de aplicare al Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, Institutul, care este responsabil și de prelucrarea datelor, publică la fiecare doi ani un studiu privind femicidele și omuciderile bazate pe gen, în vederea analizării cauzelor profunde și a efectelor acestora, a frecvenței și ratelor de condamnare, a eficacității măsurilor luate pentru implementarea Convenției menționate anterior, precum și a amplitudinii și tendințelor femicidelor, omuciderilor bazate pe gen și a violenței care le precede. Acest studiu include în special prevalența diferitelor categorii și tipuri menționate la articolul 4 § 2, § 3 și § 4, evoluția lor în timp și măsurile luate pentru a combate fenomenul, date relevante referitoare la victime, suspecti, relația dintre victimă și făptuitor, circumstanțele decesului, caracteristicile incidentului și motivele legate de sexul victimei.

Aceste date sunt obținute doar sub formă pseudonimizată (anonimizată).

Institutul se asigură că acest raport bienal conține doar date anonime, îl publică pe site-ul său web și îl transmite miniștrilor competenți.

Datele obținute de Institut pentru pregătirea raportului bienal sunt păstrate pentru o perioadă maximă de doi ani, cu excepția cazului în care este necesară o perioadă mai lungă pentru pregătirea statisticilor anuale și pentru respectarea obligațiilor internaționale ale Belgiei privind colectarea de date în temeiul Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, dar pentru o perioadă maximă de patru ani.

TITLUL IV - Comitetul științific

Art. 11. Se înființează un Comitet Științific pentru Analiza Femicidelor și Omorurilor pe Bază de Gen. Acesta va analiza femicidele și omuciderile pe bază de gen, precum și cauzele femicidelor și omuciderilor pe bază de gen, pe baza cazurilor individuale, și va publica un raport anonimizat care va conține recomandări generale în scopuri de prevenire. Acest raport anonimizat va fi transmis de către Președinte miniștrilor de resort.

Art. 12. Comitetul științific este compus din:

- un președinte;
- membri permanenți.

Este prezidat de un reprezentant al Institutului Național de Criminalistică și Criminologie. Președintele asigură unitatea activităților Comitetului Științific.

Membrii permanenți sunt în număr de șase până la opt și reprezintă cel puțin poliția locală și federală, magistrații Parchetului și Institutul. Jumătate dintre membri provin din rolul lingvistic neerlandez, iar cealaltă jumătate din rolul lingvistic francofon.

Comitetul științific poate invita, de asemenea, experți și martori.

Regele stabilește modul în care sunt numiți președintele și membrii permanenți, statutul și mandatul acestora, precum și modul în care președintele și membrii permanenți pot invita experți și martori.

Regele stabilește, de asemenea, metoda de lucru a Comitetului Științific.

Art. 13. § 1. *Comitetul Științific este o structură consultativă organizată în sensul articolului 458ter din Codul Penal, al cărei scop este prevenirea și combaterea feminicidelor, a omuciderilor bazate pe gen și a violențelor care le preced. Membrii comitetului și invitații sunt obligați să respecte secretul profesional în ceea ce privește informațiile confidențiale comunicate în cadrul consultării.*

Orice posibilă comunicare de informații confidențiale se face în cadrul obiectivului predeterminat și conform termenilor stabiliți de Comitetul Științific. Toți participanții sunt informați despre acest lucru înainte de a lua parte la reuniunea Comitetului Științific. § 2. Comitetul Științific solicită Parchetului să îi transmită, gratuit, o copie a documentelor de anchetă și procedurale și să îi furnizeze toate elementele utile pentru examinarea cazului individual care urmează să fie analizat de Comitetul Științific.

Art. 14. § 1. *Scopurile prelucrării datelor de către Comitetul Științific sunt următoarele:*

1° îmbunătățirea cunoștințelor privind feminicidele și omuciderile bazate pe gen;

2° să formuleze recomandări structurale privind prevenirea feminicidelor și a omuciderilor bazate pe gen, precum și a violenței care le precede.

§ 2. *Pentru analiza feminicidelor și a omuciderilor bazate pe gen, se prelucrează date cu caracter personal generale și specifice, inclusiv date cu caracter personal privind condamnările penale și infracțiunile, care privesc următoarele persoane:*

1° persoanele suspectate de comiterea de feminicid sau omucidere bazată pe gen;

2° persoanele condamnate pentru feminicid sau omucidere bazată pe gen;

3° victimele feminicidului sau ale omuciderii bazate pe gen;

4° alte persoane implicate într-un feminicid sau într-un omucidere bazată pe gen, cum ar fi persoanele care pot fi chemate ca martori în contextul unei anchete privind aceste fapte sau în cadrul unor proceduri penale care decurg din acestea, persoanele care pot furniza informații cu privire la aceste fapte sau persoanele care au contact sau mențin legături cu una dintre persoanele menționate în dispozițiile de la alineatele 1° sau 2°. Datele cu caracter personal generale și specifice ale acestor persoane sunt întotdeauna prelucrate sub formă pseudonimizată (anonimizată).

Comitetul științific ia măsurile necesare pentru a asigura respectarea condițiilor prevăzute la articolul 10, § 2 din **Legea din 30 iulie 2018** privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal.

§ 3. În temeiul articolului 23, alineatul 1, d) și i), din Regulamentul general privind protecția datelor, Institutul Național de Criminalistică și Criminologie, care este responsabil cu prelucrarea datelor, poate decide să nu aplice obligațiile și drepturile prevăzute la articolele 12-22 din regulamentul menționat anterior, atunci când prelucrează date cu caracter personal privind persoane suspectate de comiterea de feminicid sau omucideri bazate pe gen, cu condiția îndeplinirii condițiilor prevăzute la alineatele 2-10.

Posibilitatea de derogare, menționată la alineatul (1), se aplică numai în perioada în care persoana în cauză face obiectul unei anchete efectuate de poliție și de parchet, cu condiția ca, pentru buna desfășurare a acestei anchete, să nu se aplice obligațiile și drepturile prevăzute la articolele 12-22 din regulamentul menționat anterior.

Posibilitatea de derogare, menționată la alineatul (1), nu privește datele independente de obiectul investigației care justifică refuzul sau limitarea drepturilor menționate la alineatul (1).

Dacă, în cazul menționat la alineatul (1), persoana vizată prezintă o cerere în temeiul articolelor 12-22 din regulamentul menționat anterior în perioada menționată la alineatul (2), responsabilul cu protecția datelor din cadrul Institutului Național de Criminalistică și Criminologie va confirma primirea.

Responsabilul cu protecția datelor din cadrul Institutului Național de Criminalistică și Criminologie va informa persoana vizată în scris, cât mai curând posibil și, în orice caz, în termen de o lună de la ziua următoare primirii cererii de către Institutul Național de Criminalistică și Criminologie, cu privire la refuzul sau limitarea drepturilor menționate la alineatul (1). Nu este necesar să

se furnizeze informații suplimentare cu privire la celelalte motive ale acestui refuz sau limitări dacă acest lucru poate prejudicia sarcinile poliției și parchetului, sub rezerva aplicării alineatului (8). Dacă este necesar, termenul de răspuns menționat anterior poate fi prelungit cu două luni, ținând cont de numărul de cereri și de complexitatea acestora. Institutul Național de Criminalistică și Criminologie va informa persoana vizată, în termen de o lună de la ziua următoare primirii cererii, cu privire la această prelungire și motivele amânării.

Responsabilul cu protecția datelor din cadrul Institutului Național de Criminalistică și Criminologie informează, de asemenea, persoana în cauză cu privire la posibilitatea de a depune o cerere la Autoritatea pentru protecția datelor în conformitate cu legea **din 3 decembrie 2017** de înființare a Autorității pentru protecția datelor și de a intenta acțiuni în justiție.

Responsabilul cu protecția datelor din cadrul Institutului Național de Criminalistică și Criminologie va lua act de motivele de fapt sau de drept pe care se bazează decizia de exceptare a Institutului Național de Criminalistică și Criminologie. Acesta va pune aceste informații la dispoziția Autorității pentru Protecția Datelor menționate anterior.

Odată ce investigația este finalizată, drepturile enumerate la articolele 13-22 din Regulamentul general privind protecția datelor se reaplică, acolo unde este cazul, în conformitate cu articolul 12 din regulamentul menționat anterior.

În cazul în care datele cu caracter personal menționate la alineatul (1) sunt prelucrate și aceste date sunt utilizate în contextul activităților parchetului sau ale unui judecător de instrucție, responsabilul cu protecția datelor din cadrul Institutului Național de Criminalistică și Criminologie, pentru a ține cont de confidențialitatea anchetei sub conducerea parchetului sau a unui judecător de instrucție, poate răspunde la o solicitare din partea persoanei vizate, în conformitate cu articolele 12-22 din Regulamentul general privind protecția datelor, numai după ce parchetul sau, după caz, judecătorul de instrucție a confirmat că un răspuns nu va compromite sau nu este susceptibil să compromită ancheta.

§ 4. Datele obținute pentru analiza feminicidelor și a omuciderilor bazate pe gen se păstrează pentru perioada necesară efectuării acestei analize și pentru respectarea obligațiilor internaționale ale Belgiei în temeiul Convenției de la Istanbul. Acestea se păstrează pentru o perioadă maximă de patru ani.

§ 5. Fără a aduce atingere aplicării articolului 3, orice informație partajată de Comitetul Științific în afara membrilor săi va fi anonimizată.

TITLUL V - Drepturile victimelor

Art. 15. § 1. În contextul unei declarații pentru violența menționată la articolul 4 § 1 6° - 14°, § 2, § 3 și § 4, **fiecare victimă are dreptul de a fi audiată într-un loc adecvat, care oferă discreția necesară, de către un membru al serviciului de poliție, instruit în domeniul violenței bazate pe gen în sensul articolului 24 din prezenta lege.** Victimele trebuie tratate în mod corespunzător pentru a evita orice victimizare secundară. Dorințele victimei sunt luate în considerare de la depunerea plângerii sau a declarației. Cu consimțământul victimei și dacă sunt îndeplinite condițiile legale, informațiile furnizate sunt comunicate altor autorități.

§ 2. În contextul unei declarații pentru violența menționată la articolul 4 § 1 6° - 14°, § 2, § 3 și § 4, **serviciile de poliție informează victima, ținând cont de caracteristicile sale personale sau de poziția sa de vulnerabilitate, care pot afecta capacitatea sa de a înțelege sau de a fi înțeleasă sau pot da naștere altor nevoi specifice, cu privire la următoarele drepturi:**

- drepturile sale menționate la § 1;
- dreptul lor de a beneficia gratuit de asistența unui interpret în conformitate cu articolul 47bis § 6 punctul 4) din Codul de procedură penală;
- dreptul lor de a fi însoțiți de o persoană la alegere în timpul interviurilor cu organele judiciare și/sau cu poliția, cu excepția cazului în care acest lucru contravine intereselor victimei sau bunei desfășurări a procedurilor și fără a aduce atingere reglementărilor existente;
- dreptul de a fi implicați în evaluarea nevoilor lor specifice de protecție și a riscurilor de victimizare secundară, represalii și intimidare, în conformitate cu articolul 16;
- dreptul de a primi o copie gratuită a principalelor elemente ale plângerii sau declarației într-o limbă înțeleasă de victimă.

Serviciile de poliție furnizează, de asemenea, victimei informații privind: - accesul la asistență medicală, asistență psihologică, servicii de sprijin specializat și o soluție de locuință; - posibilitatea ca victima violenței menționate la articolul 4 § 1 6° - 14°, § 2, § 3 și § 4 din prezenta lege, dacă dorește, să fie audiată de un membru al unui serviciu de poliție de sexul ales de ea, cu excepția cazului în care acest lucru constituie un obstacol în calea bunei desfășurări a procedurii; - măsurile de protecție existente, cum ar fi ordinul de interdicție de ședere temporară menționat la articolul 3 din **Legea din 15 mai 2012** privind interdicțiile de ședere temporară în cazurile de violență domestică și alarma anti-apropiere.

§ 3. Serviciile de poliție furnizează victimei o copie a declarației după audierea acesteia. O traducere a principalelor elemente ale declarației într-o limbă înțeleasă de victimă îi este trimisă cât mai curând posibil, la cererea acesteia.

Regele va stabili modul în care se va efectua această traducere.

§ 4. Fără a aduce atingere reglementărilor existente și în consultare cu victima, victimei și copiilor acesteia expuși violenței menționate la articolul 4 § 1 6° -14°, § 2, § 3 și § 4 i se vor aplica măsuri specifice de protecție. Măsurile de protecție includ, printre altele, interdicții de ședere temporară, interdicții de loc sau de contact, adresă netransmisibilă și alarme anti-apropiere. Refuzul unei măsuri de protecție de către victimă nu va aduce atingere drepturilor și obligațiilor impuse de prezenta lege.

§ 5. Atunci când serviciile de poliție aplică articolul 74/7 din legea din 15 decembrie 1980 cu privire la o persoană străină care face o declarație pentru violența menționată la articolul 4 § 1 6° -14°, § 2, § 3 și § 4, acestea comunică Oficiului pentru Imigrări această declarație, statutul de victimă a violenței acestei persoane, elementele referitoare la vulnerabilitatea sa și evaluarea nevoilor sale de protecție efectuată în conformitate cu articolul 16. § 6. Prezenta lege nu aduce atingere exercitării drepturilor conferite victimelor prin alte reglementări.

TITLUL VI - Instrumente de evaluare și gestionare a riscurilor

Art. 16. În cazul oricărei plângeri, raportări, declarații sau proceduri referitoare la violența menționată la articolul 4 § 1 6° - 14°, § 2, § 3 și § 4, se utilizează instrumente de evaluare și gestionare a riscurilor, a căror dezvoltare va fi stabilită de Rege. Acest instrument de evaluare și gestionare a riscurilor va lua în considerare integrarea perspectivei de gen și a unei perspective intersecționale.

TITLUL VII - Dispoziții privind formarea polițiștilor și a magistraților

CAPITOLUL 1 - Dispoziții generale

Art. 17. § 1. Institutul menține o listă de cursuri de formare, în conformitate cu principiile generale ale prezentei legi, oferite magistraților, membrilor serviciilor de poliție, profesioniștilor din domeniul sănătății, mediatorilor, avocaților, notarilor și asistenților sociali, în legătură cu feminicidele și omuciderile bazate pe gen, inclusiv violența menționată la articolul 4, § 1, 6° -14°. § 2. Lista cursurilor de formare este actualizată anual de către Institut.

CAPITOLUL 2 - Formarea magistraților

Art. 18. La articolul 78 alineatul zece din Codul judiciar, modificat ultima dată prin **legea din 31 iulie 2020**, cuvintele „cu o atenție deosebită feminicidelor și omuciderilor bazate pe gen” se introduc între cuvintele „violență sexuală și domestică” și „organizat de Institutul de Formare Judiciară”.

Art. 19. La articolul 101, § 2, alineatul șapte, din același Cod, modificat prin legile din 8 mai 2014, 25 decembrie 2016, 6 iulie 2017 și 31 iulie 2020, cuvintele „cu o atenție deosebită feminicidelor și omuciderilor bazate pe gen” se introduc între cuvintele „violență sexuală și domestică” și „organizat de Institutul de Formare Judiciară”.

Art. 20. La articolul 143, § 2/1, din același Cod, modificat prin **legea din 31 iulie 2020**, se aduc următoarele modificări:

1° la alineatul 1, cuvintele „cu o atenție deosebită feminicidelor și omuciderilor bazate pe gen” se introduc între cuvintele „violență sexuală și domestică” și „și desemnate de Procurorul General”;

2° la paragraful 2, cuvintele „cu o atenție deosebită feminicidelor și omuciderilor bazate pe gen” se introduc între cuvintele „violență sexuală și domestică” și „organizat de Institutul de Formare Judiciară”.

Art. 21. La articolul 151 din același Cod, modificat ultima dată prin **legea din 31 iulie 2020**, se adaugă următoarele modificări:

1° la alineatul 2, cuvintele „cu o atenție deosebită feminicidelor și omuciderilor bazate pe gen” se introduc între cuvintele „violență sexuală și domestică” și cuvintele „și desemnat de procurorul regelui”.

2° la paragraful 3, cuvintele „cu o atenție deosebită feminicidelor și omuciderilor bazate pe gen” se introduc între cuvintele „violență sexuală și domestică” și cuvintele „organizat de Institut”.

Art. 22. La articolul 259bis-9 § 5 din același Cod, introdus prin **legea din 22 decembrie 1998** și modificat ultima dată prin **legea din 31 iulie 2020**, după cuvintele „violență sexuală și intrafamilială” se adaugă cuvintele „cu o atenție deosebită feminicidelor și omuciderilor bazate pe gen”.

Art. 23. Magistrații menționați la articolele 78, paragraful 10; 101, § 2, paragraful 7; 143, § 2/1, alineatele 1 și 2 și 151, alineatele 2 și 3 din Codul Judiciar care au absolvit instruirea aprofundată privind violența sexuală și domestică organizată de Institutul de Formare Judiciară înainte de 31 decembrie 2024 sunt considerați automat ca având absolvit instruirea aprofundată privind violența sexuală și domestică, cu o atenție deosebită

asupra feminicidelor și omuciderilor bazate pe gen, organizată de Institutul de Formare Judiciară.

Magistrații menționați la articolul 259bis-9, § 5, din Codul judiciar care au absolvit instruirea de bază privind violența sexuală și domestică organizată de Institutul de Formare Judiciară înainte de 31 decembrie 2024 sunt considerați automat ca având absolvit instruirea de bază privind violența sexuală și domestică, cu o atenție deosebită asupra feminicidelor și omuciderilor bazate pe gen, astfel cum a fost modificată prin prezenta lege.

CAPITOLUL 3 - Instruirea poliției

Art. 24. Articolul 142quater din **legea din 7 decembrie 1998** privind organizarea unui serviciu de poliție integrat, structurat pe două niveluri, introdus prin legea din 31 mai 2001, este modificat după cum urmează: punctul se înlocuiește cu punct și virgulă și se adaugă un 5°, formulat după cum urmează: „5° asistența acordată victimelor, în special în materie de feminicid, omucideri bazate pe gen și violență menționată la articolul 4 § 3 din legea din ...”

Art. 25. Membrii serviciilor de poliție deja în serviciu la momentul intrării în vigoare a prezentului capitol trebuie să urmeze instruirea menționată la articolul 142quater 5° din **legea din 7 decembrie 1998** privind organizarea unui serviciu de poliție integrat, structurat pe două niveluri, astfel cum a fost introdusă prin legea din 31 mai 2001, în termen de doi ani de la intrarea în vigoare a prezentului capitol.

În această perioadă, șeful forțelor de poliție locale sau înlocuitorul desemnat de acesta și comisarul general, directorii generali ai Poliției Federale sau înlocuitorii desemnați de aceștia vor stabili ordinea de prioritate în care membrii serviciilor de poliție în cauză trebuie să urmeze instruirea menționată în prezentul capitol.

TITLUL VIII - Intrarea în vigoare

Art. 26. § 1. Prezenta lege intră în vigoare în prima zi a celei de-a doua luni următoare publicării sale în Monitorul Oficial al Belgiei. § 2. Prin derogare de la primul paragraf, Regele stabilește intrarea în vigoare a articolelor 12 § 2, 12 § 4 și 13. Aceste articole intră în vigoare cel târziu la un an de la intrarea în vigoare a prezentei legi. § 3. Prin derogare de la primul paragraf, articolele 9, 10, 11, 12 § 1 și 12 § 3 intră în vigoare la doi ani de la intrarea în vigoare a legii prevăzute la § 1 al prezentului articol.

Promulgăm prezenta lege, dispunem ca aceasta să fie aplicată cu sigiliul statului și publicată în Monitorul Belgian.

Dat la Bruxelles, 13 iulie 2023.

PHILIPPE De la Rege: Ministrul Mobilității, G. GILKINET Ministrul Justiției, V. VAN QUICKENBORNE Ministrul Internelor, Reformelor Instituționale și Reînnoirii Democratice, A. VERLINDEN Secretarul de Stat pentru Egalitatea de Șanse între Sexe, M. LEROY Sigilat cu sigiliul Statului: Ministrul Justiției, V. VAN QUICKENBORNE _____ Notă (1) Camera Reprezentanților (www.lachambre.be) Documente. - Camera 55 - 3400 Raport complet: 29 iunie 2023

(SURSA: https://etaamb.openjustice.be/fr/loi-du-13-juillet-2023_n2023044133#:~:text=Loi%20du%2013/07/2023%20sur%20la%20prevention%20et,fondes%20sur%20le%20genre%20et%20les%20violences.&text=3.La%20pr%C3%A9sente%20loi%20a%20pour%20objet%20de,genre%20et%20les%20violences%20qui%20les%20pr%C3%A9c%C3%A8dent)

CROAȚIA

În martie 2024, au intrat în vigoare modificări ale Codului penal (Monitorul Oficial/ **Narodne novine** nr. 125/2011, 144/2012, 56/2015, 61/2015, 101/2017, 118/2018, 126/2019, 84/2021, 114/2022, 114/2023, 36/2024), introducând o nouă infracțiune în Codul penal: „uciderea gravă a unei femei”. Legea de modificare a Codului penal, publicată în Narodne novine nr. 36/2024, disponibilă la următoarea adresă: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2024_03_36_570.html , prevede:

- Articolul 9 din Legea de modificare a Codului penal extinde lista infracțiunilor pentru care urmărirea penală nu se prescrie prin includerea infracțiunii de ucidere în formă agravată a unei femei în temeiul articolului 111a din Codul penal. Articolul 11 modifică articolul 83 alineatul (2) din Codul penal, prevăzând că executarea pedepsei nu face obiectul unui termen de prescripție.
- Articolul 12: La articolul 87, după alineatul (31) se adaugă un nou alineat (32), cu următorul cuprins: ***Violența de gen împotriva femeilor se referă la violența îndreptată împotriva unei femei pentru că este femeie sau care afectează în mod disproporționat femeile. Un astfel de comportament este considerat o circumstanță agravantă, cu excepția cazului în care prezentul cod prevede în mod expres o pedeapsă mai severă.***

Explicații: Acest punct definește violența de gen împotriva femeilor. Sensul se bazează pe definiția prevăzută la articolul 3 litera (d) din Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Monitorul Oficial / Narodne novine – Tratatate internaționale,” nr. 3/18; denumită în continuare: Convenția), care definește violența de gen împotriva femeilor ca fiind violența îndreptată împotriva unei femei pentru că este femeie sau care afectează în mod disproporționat femeile. Raportul explicativ al Convenției clarifică faptul că violența de gen împotriva femeilor își are rădăcinile în relațiile de putere

structurală inegale dintre bărbați și femei, care sunt încorporate în cultură, obiceiuri și norme sociale. A doua parte a acestei definiții prevede că comiterea violenței de gen împotriva femeilor este considerată circumstanță agravantă, cu excepția cazurilor în care Codul penal prevede pedepse mai severe. În partea specială a Codului penal, se propune o pedeapsă mai severă pentru infracțiunea de ucidere în formă agravată a unei persoane de sex feminin. În [cauza Opuz/Turcia](#), Curtea Europeană a Drepturilor Omului a examinat legătura dintre discriminare și violența împotriva femeilor și a constatat că violența de gen constituie o formă de discriminare, deoarece afectează în primul rând femeile. Astfel, motivul unei pedepse mai severe rezidă în motivul discriminatoriu manifestat prin violența împotriva femeilor.

Articolul 15: Se adaugă un nou articol 111a, cu următorul conținut:

Uciderea gravă a unei femei

Articolul 111a

- 1) *Persoana care săvârșește o crimă (cu victimă / împotriva unei persoane) de sex feminin se pedepsește cu închisoare de cel puțin zece ani sau cu închisoare de lungă durată.*
- 2) *La stabilirea infracțiunii prevăzute la alin. (1) din prezentul articol se ia în considerare dacă fapta a fost săvârșită împotriva unei persoane apropiate, a unei persoane abuzate anterior de făptuitor, a unei persoane vulnerabile, a unei persoane aflate într-o relație de subordonare sau de dependență ori dacă fapta a fost săvârșită în circumstanțe de violență sexuală ori din cauza unei relații care plasează femeile într-o poziție inegală ori dacă există alte circumstanțe care indică faptul că fapta constituie violență pe criterii de gen.*

Explicații:

O nouă infracțiune, uciderea în formă agravată a unei femei, este introdusă în Codul penal în temeiul articolului 111a. Potrivit datelor statistice ale Ministerului Justiției și Administrației Publice, disponibile din sistemul e-File, în perioada observată din 2020 până în 2023, au existat 11 hotărâri definitive pentru infracțiunea de omor în formă agravată prevăzută la articolul 111 punctul 3 din Codul penal (uciderea în formă agravată a unei persoane apropiate abuzate anterior de autor), inclusiv infracțiuni finalizate și tentative de săvârșire a unor infracțiuni. Dintre acestea, au existat 8 condamnări și 3 constatări de vinovăție fără condamnare (din cauza faptului că făptuitorul nu a fost găsit responsabil din punct de vedere penal din cauza nebuniei). În 9 dintre cazuri, victimele au fost femei, iar în 2 cazuri, victimele au fost

bărbați. Dintre cele 9 cazuri care au implicat victime de sex feminin, 6 au avut loc în contextul unui parteneriat intim, în timp ce 3 au implicat uciderea unei mame de către fiul său. Republica Croația a ratificat convenția și, prin actul de ratificare, aceasta a devenit parte a ordinii juridice a Republicii Croația, având o forță juridică superioară celei a legilor ordinare. În dispozițiile sale de fond, convenția impune statelor părți obligația de a sancționa orice act de violență fizică împotriva unei alte persoane, inclusiv violența care duce la decesul victimei. Această dispoziție trebuie privită în legătură cu capitolul I din convenție, care, printre altele, la articolul 4, prevede că măsurile speciale necesare pentru prevenirea și protejarea femeilor împotriva violenței bazate pe gen nu sunt considerate discriminatorii în termenii convenției. Având în vedere dispoziția sus-menționată a convenției, precum și principiul proporționalității garantat de articolul 16 din Constituția Republicii Croația (Narodne novine nr. 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10 și 5/14) și indicatorii statistici furnizați, introducerea unei noi infracțiuni – uciderea în formă agravată a unei femei – în Codul penal este considerată justificată. Elementele acestei infracțiuni sunt îndeplinite atunci când o persoană comite o crimă bazată pe gen a unei persoane de sex feminin. Pentru a stabili existența acestei infracțiuni, instanța va lua în considerare dacă fapta a fost săvârșită împotriva unei persoane apropiate, a unei persoane abuzate anterior de autor, a unei persoane vulnerabile, a unei persoane aflate într-o relație de subordonare sau de dependență sau dacă fapta a fost săvârșită în circumstanțe de violență sexuală sau din cauza unei relații care plasează femeile într-o poziție inegală sau dacă există alte circumstanțe care indică faptul că fapta constituie violență pe criterii de gen. Această infracțiune se pedepsește cu închisoarea de cel puțin zece ani sau cu închisoarea pe termen lung, care, în temeiul articolului 46 alineatul (1) din Codul penal, nu poate fi mai scurtă de douăzeci și unu de ani și nici mai lungă de patruzeci de ani. Pedepsa propusă, atât în ceea ce privește tipul, cât și severitatea, *corespunde pedepsei pentru infracțiunea de omor calificat, astfel cum se prevede la articolul 111 din Codul penal.*

În plus, în ceea ce privește Legea privind protecția împotriva violenței domestice (Narodne novine nr. 70/2017, 126/2019, 84/2021, 114/2022, 36/2024), Legea de modificare a Legii privind protecția împotriva violenței domestice publicată în Narodne novine nr. 36/2024 (textul integral este disponibil la adresa: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2024_03_36_571.html) a îmbunătățit, de asemenea, protecția victimelor violenței domestice.

Articolul 1 modifică articolul 6 alineatul (1), care prevede în prezent:

Victima violenței domestice are următoarele drepturi:

- 1. dreptul la acces ușor, confidențial și gratuit la serviciile de sprijinire a victimelor imediat după săvârșirea infracțiunii și atât timp cât este necesar;*
- 2. dreptul la asistență și sprijin psihologic și profesional efectiv din partea unei autorități, organizații sau instituții care asistă victimele violenței domestice;*
- 3. dreptul la protecție împotriva intimidării și represaliilor;*
- 4. dreptul la protecția demnității în timpul audierii victimei în calitate de martor;*
- 5. dreptul de a fi însoțit de o persoană de încredere, la alegerea sa, pe parcursul tuturor procedurilor la care participa, de la sesizarea infracțiunii până la încheierea definitivă a procedurilor privind delictul;*
- 6. dreptul de a fi informat fără întârzieri nejustificate cu privire la eliberarea unui deținut, încetarea detenției sau evadarea inculpatului, revocarea măsurilor asigurătorii, ridicarea măsurilor asigurătorii impuse pentru protecția acestuia sau eliberarea unei persoane condamnate de la executarea unei pedepse cu închisoarea, cu excepția cazului în care victima renunță la acest drept;*
- 7. dreptul la confidențialitatea datelor care, dacă sunt divulgate, ar putea pune în pericol siguranța acestora sau a persoanelor menționate la articolul 8 alineatele (1) și (2) din prezenta lege, precum și dreptul de a solicita excluderea publicului în cursul procedurilor judiciare;*
- 8. dreptul la un reprezentant legal în cadrul procedurii;*
- 9. dreptul de a fi informat cu privire la acțiunile întreprinse în urma sesizării și la rezultatul procedurilor, cu excepția cazului în care victima renunță la acest drept;*
- 10. dreptul de a fi interogat fără întârzieri nejustificate după depunerea raportului, dreptul de a solicita să fie interogat în cursul procedurilor judiciare și dreptul de a limita interogatoriul suplimentar numai la ceea ce este necesar în scopul procedurilor privind delictul;*
- 11. dreptul de a fi interogat la secția de poliție de către o persoană de același sex;*
- 12. dreptul de a evita contactul cu făptuitorul înainte și în timpul procedurii, cu excepția cazului în care acest lucru este necesar în scopul procedurii contravenționale;*
- 13. dreptul la cazare într-o unitate adecvată, în conformitate cu o lege specială;*
- 14. dreptul la protecția și securitatea poliției, printr-o hotărâre judecătorească, în scopul recuperării în siguranță a bunurilor personale la părăsirea gospodăriei comune;*
- 15. dreptul de a propune interogarea prin intermediul echipamentelor audio-video;*
- 16. alte drepturi prevăzute de legea care reglementează procedura penală, cu excepția acelor drepturi care, prin natura lor, pot fi exercitate numai de o victimă a unei infracțiuni.”*

Alineatul (3) se modifică după cum urmează:

Autoritățile menționate la alineatul (2) din prezentul articol se asigură că victima a înțeles informațiile cu privire la drepturile sale. În ceea ce privește drepturile prevăzute la alineatul (1) punctele 6 și 9 din prezentul articol, autoritățile includ declarația victimei cu privire la faptul dacă dorește să își exercite drepturile respective în informațiile privind drepturile sau în registrul oficial și informează victima că această declarație poate fi modificată în orice moment pe parcursul procedurii.”

În plus, Legea privind modificările aduse Legii privind procedura penală, publicată în Narodne novine nr. 36/2024, text integral disponibil la adresa: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2024_03_36_569.html) reglementează în continuare cadrul legislativ pentru protecția împotriva violenței domestice și a violenței împotriva femeilor în domeniul dreptului procesual penal. În acest scop, au fost modificate dispozițiile care reglementează cataloagele generale și specifice ale drepturilor victimelor. **În catalogul general al drepturilor victimelor, dreptul victimei este extins pentru a se asigura că, imediat după săvârșirea unei infracțiuni și atât timp cât este necesar, victima are acces ușor, confidențial și gratuit la servicii de sprijinire a victimelor infracțiunilor.** Se prevede în mod explicit că victima are dreptul de a fi însoțită de o persoană de încredere aleasă de aceasta din momentul denunțării infracțiunii până la încheierea definitivă a procedurilor penale. Se introduce un nou drept general: dreptul la confidențialitatea datelor, în cazul în care divulgarea ar putea pune în pericol siguranța victimei sau siguranța persoanelor apropiate acesteia. În cataloagele specifice de drepturi, noile dispoziții acordă victimelor infracțiunilor împotriva libertății sexuale, victimelor traficului de persoane și victimelor cu protecție specifică dreptul de a fi audiate prin intermediul tehnologiei audio-video, cu excepția cazului în care victima solicită în mod explicit să fie prezentă fizic în sala de judecată atunci când depune mărturie. În plus, pentru a asigura în continuare siguranța, și anume protecția fizică și psihologică a victimelor violenței împotriva femeilor, ale violenței domestice și ale violenței împotriva persoanelor apropiate, se prevede luarea în considerare în mod obligatoriu a factorilor de risc pentru violența repetată, precum și a rezultatelor evaluării prealabile a nevoilor victimei în cursul punerii în aplicare a evaluării individuale referitoare la aceste categorii de victime.

Instanța și procurorul, atunci când decid cu privire la aplicarea măsurilor asigurătorii, vor fi obligați să ia în considerare, de asemenea, rezultatele evaluării individuale a nevoilor victimei. În cauzele care implică infracțiuni de violență împotriva femeilor, violență domestică și violență împotriva persoanelor apropiate, se prevede că, înainte de emiterea, prelungirea sau revocarea unei măsuri asigurătorii, instanța și procurorul trebuie să audieze victima cu privire la existența unor amenințări la adresa siguranței sale personale sau a siguranței membrilor familiei sale și a persoanelor apropiate și trebuie să țină seama de declarația victimei cu privire la propunerea de aplicare a măsurii asigurătorii și de rezultatele evaluării individuale a nevoilor victimei. În astfel de cazuri, victima poate fi audiată prin utilizarea tehnologiilor informației și comunicațiilor sau prin alte mijloace adecvate. În plus, este desemnată autoritatea competentă pentru a decide cu privire la înlocuirea măsurilor asigurătorii cu arestarea

preventivă în cazul nerespectării măsurii impuse, iar cercul de persoane autorizate să introducă o cale de atac împotriva unei decizii de stabilire, prelungire sau revocare a unei măsuri asigurătorii este extins pentru a include, pe lângă părți, victima unei infracțiuni de violență împotriva femeilor, de violență domestică și de violență împotriva persoanelor apropiate. În plus, este prevăzută o distanță minimă sub care inculpatul nu se poate apropia de o anumită persoană, pe care instanța o poate stabili atunci când impune o măsură asiguratorie care interzice apropierea de o anumită persoană. Dispozițiile privind pronunțarea deciziei privind măsura asiguratorie sunt, de asemenea, completate. Răspunsul rapid al sistemului în situațiile în care sunt încălcate măsurile de precauție este asigurat prin introducerea unui nou temei juridic pentru arestare, care permite poliției să aresteze un autor al violenței atunci când există motive să se suspecteze că acesta a încălcat o măsură de precauție impusă împotriva sa. În plus, se introduce un termen de 24 de ore în care instanța trebuie să decidă înlocuirea măsurii preventive cu arestarea preventivă. Se precizează obligația de a notifica victima cu privire la eliberarea deținuților și a persoanelor arestate, precum și cu privire la revocarea arestului preventiv, având în vedere că, în practică, au existat ambiguități cu privire la cine și în ce cazuri este obligat să informeze victima. Pentru a proteja dreptul victimei la viață privată și la protecția datelor cu caracter personal și pentru a respecta demnitatea victimei, obligația de a anonimiza datele cu caracter personal ale victimei, precum și datele din care ar putea fi dedusă identitatea victimei este prevăzută atunci când se publică acte pe avizierul instanței.

Protecția siguranței victimelor infracțiunilor de violență împotriva femeilor, de violență domestică și de violență împotriva persoanelor apropiate este îmbunătățită prin prevederea faptului că informațiile privind reședința victimei, atunci când este audiată în calitate de martor, se stabilesc în mod confidențial și securizat, că aceste informații se sigilează într-un plic special și se păstrează separat și că nu pot fi vizualizate sau utilizate fără permisiunea autorității care desfășoară procedurile. În cazul în care victima violenței împotriva femeilor, a violenței domestice sau a violenței împotriva unei persoane apropiate este adăpostită într-un adăpost, citarea sa în calitate de martor se efectuează prin intermediul autorității de asistență socială competente sau al departamentului de sprijinire a victimelor și a martorilor. Această măsură urmărește să contribuie în continuare la siguranța și protecția victimelor care locuiesc în adăposturi⁶.

⁶ Textul privind cadrul juridic din Croația ne-a fost furnizat prin amabilitatea Parlamentului Croat, fiind redactat de către Višnja Fištrek / Comisia Juridică

CIPRU

Cipru a introdus o definiție legală a feminicidului în 2022, prin amendamente aduse **Legii privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice și a chestiunilor conexe din 2021**⁷.

- **Ce incriminează:** Legea stabilește că "orice persoană care, printr-un act sau omisiune ilegală, provoacă moartea unei femei, este vinovată de infracțiunea de feminicid și este pasibilă de închisoare pe viață".
- **Factori agravanți:** Legea consideră diverși factori agravanți, inclusiv violența domestică, motive de onoare, mutilarea genitală feminină și motive bazate pe gen, identitate de gen, orientare sexuală sau religie.
- **Linkuri relevante:**
 - **European Institute for Gender Equality (EIGE) - Country profile for Cyprus:** https://eige.europa.eu/gender-based-violence/countries/cyprus?language_content_entity=en
 - Legea din 2021 privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice și a aspectelor conexe (115(I)/2021) https://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/2021_1_115/full.html

Legea privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice și a aspectelor conexe din 2021 (Legea 115(I)/2021) își propune să prevină și să combată violența împotriva femeilor și violența domestică și să asigure un nivel minim de protecție în întreaga Europă. Această lege incriminează infracțiuni specifice, cum ar fi mutilarea genitală feminină, căsătoria forțată, partajarea fără consimțământ a materialelor personale, supravegherea cibernetică, hărțuirea cibernetică și incitarea cibernetică la violență sau ură. În plus, legea se referă la toate victimele violenței împotriva femeilor și ale violenței domestice, indiferent de sex.

Femicid

10A. O persoană care provoacă moartea unei femei printr-un act sau omisiune ilegală se face vinovată de infracțiunea de feminicid și se pedepsește cu închisoarea pe viață:

Se înțelege că o omisiune ilicită este neglijența culpabilă de a nu îndeplini o îndatorire, chiar dacă nu există intenția de a provoca moartea.

(2) Pe lângă circumstanțele agravante prevăzute la articolul 11, instanța, la evaluarea și aplicarea pedepsei pentru infracțiunea de feminicid, va

⁷ **Femicidul, crimă distinctă în Cipru:** <https://www.libertatea.ro/stiri/inchisoare-pe-viata-pentru-femicid-in-cipru-4205493>.

lua în considerare, ca factor agravant, faptul că decesul a survenit ca urmare a:

- (a) violența în cadrul conjugatului ·*
- (b) tortură sau violență din cauza misoginiei ·*
- (c) violență domestică ·*
- (d) violență din motive de onoare ·*
- (e) violența din motive de convingeri religioase ·*
- (f) violența bazată pe orientarea sexuală sau identitatea de gen ·*
- (g) săvârșirea infracțiunii de mutilare genitală feminină, conform prevederilor articolului 233A din Codul penal ·*
- (h) utilizarea violenței în scopul sau în contextul exploatării sexuale și/sau traficului de persoane și/sau traficului de droguri și/sau crimei organizate ·*
- (i) utilizarea forței pentru a realiza un act sexual ilegal ·*
- (j) violența ținută împotriva femeilor în contextul conflictelor armate ·*

(3) În sensul prezentei secțiuni-

„cauză de moarte” are sensul atribuit acestui termen de prevederile articolului 211 din Codul penal, care se aplică prin analogie infracțiunii de femicid ·

„exploatare” și „trafic de persoane” au înțelesul atribuit acestor termeni prin prevederile articolului 2 din Legea privind prevenirea și combaterea traficului și exploatării persoanelor și protecția victimelor ·

„partener sexual” înseamnă un fost sau actual soț/soție și/sau partener/parteneră, indiferent dacă acesta/aceasta a/a împărțit sau împarte aceeași reședință cu victima:

Se înțelege că, în ceea ce privește stabilirea momentului decesului în scopul comiterii infracțiunii de femicid, restricțiile impuse de prevederile articolului 213 din Codul penal se aplică mutatis mutandis.

Circumstanțe agravante

11. *Instanța, atunci când își exercită atribuțiile de evaluare și de aplicare a unei pedepse pentru o infracțiune de violență împotriva femeilor, ia în considerare următoarele circumstanțe ca fiind agravante, cu condiția ca acestea să nu facă deja parte din elementele constitutive ale infracțiunii:*

(a) infracțiunea a fost comisă împotriva unei persoane de către un fost sau actual soț/soție sau partener/parteneră sau de către un membru al familiei sale sau de către o persoană care coabitează sau a coabitat cu victima ori de către o persoană care a abuzat sau a exploatat o poziție de putere, încredere sau influență;

(b) infracțiunea sau infracțiunile conexe au fost comise succesiv;

(c) infracțiunea a fost comisă împotriva unei persoane aflate într-o poziție vulnerabilă ca urmare a unei dizabilități mintale sau fizice sau a unei stări de dependență ori împotriva unei femei care era însărcinată în momentul săvârșirii infracțiunii sau care se afla în alte circumstanțe speciale;

(d) infracțiunea a fost comisă împotriva sau în prezența unui copil, adică în câmpul său vizual sau auditiv;

(e) infracțiunea a fost comisă de două (2) sau mai multe persoane care au acționat împreună;

(f) infracțiunea a fost precedată de utilizarea violenței extreme, a constrângerii sau a amenințărilor sau a fost însoțită de o astfel de violență, constrângere sau amenințare;

(g) infracțiunea a fost comisă cu utilizarea sau amenințarea cu utilizarea unei arme sau a altui obiect periculos;

(h) infracțiunea a avut ca rezultat vătămări grave victimei;

(i) persoana condamnată fusese anterior condamnată pentru o infracțiune de aceeași natură;

(j) infracțiunea a fost comisă de un funcționar public în exercitarea atribuțiilor sale:

Se înțelege că, în sensul prezentului paragraf, „funcționar public” are sensul atribuit acestui termen de articolul 4 din Codul penal.

MALTA

Malta a fost și ea printre primele țări din UE, alături de Cipru, care a înscris feminicidul în Codul Penal (fără a avea o lege de sine stătătoare, ca Belgia).

- **Ce incriminează:** Malta a inclus feminicidul ca infracțiune penală distinctă sau ca factor agravant în legislația sa.
- **Linkuri relevante:**
 - *Parliament of Malta - Documents containing tag Femicide:* <https://parlament.mt/en/?tag=Femicide> (Obiectivele și motivele proiectului de lege destinat a introduce în Codul penal prevederi privind pedeapsa pentru omor intenționat sau tentativă de omor intenționat atunci când aceasta echivalează cu femicid sau tentativă de femicid și, de asemenea, pentru eliminarea femicidului din calificarea drept omor scuzabil pe motiv de pasiune subită.
 - **LEĠIŻLAZZJONI MALTA - Gender-Based Violence and Domestic Violence Act (Cap. 581):** <https://legislation.mt/eli/cap/581/eng> (Această lege este fundamentală pentru combaterea violenței bazate pe gen și a violenței domestice în Malta și transpune Convenția de la Istanbul).
 - **Codul Penal (211-216)** <https://legislation.mt/eli/cap/9/eng>

Femicidul este definit din punct de vedere juridic și recunoscut ca circumstanță agravantă obligatorie atunci când se pronunță o sentință pentru omucidere sau omucidere intenționată (în temeiul Codului penal). Această definiție și cerință au fost introduse prin articolul 26 alineatul (1) litera (c) din Legea privind violența bazată pe gen și violența domestică (capitolul 581). Conform legii: victima este femeie; făptuitorul a avut o relație specifică cu victima (astfel cum este definită la articolul 2 din Convenția de la Istanbul - include soții/partenerii, concubinii, membrii familiei, relațiile actuale/foste); uciderea a fost motivată, total sau parțial, de sexul ei⁸.

Codul Penal (211-216)

211A. La condamnarea unei persoane condamnate pentru omor săvârșit cu intenție pentru tentativa de omor săvârșită cu intenție asupra unei persoane de sex feminin, instanța, la stabilirea pedepsei, ia în considerare în mod corespunzător dacă omorul sau tentativa de omor:

(a) a fost rezultatul violenței săvârșite de un partener intim cu care victima a fost sau este încă în relație sau a cărei victimă este soțul sau fostul soț; sau

(b) a rezultat în urma violențelor comise de unul sau mai mulți membri ai familiei;

⁸ <https://legislation.mt/eli/cap/581/eng>

sau (c) a fost comisă din motive misogine;

sau (d) a fost săvârșită din motive de onoare a autorului infracțiunii sau de reputație familială sau din motive legate de convingeri sau practici religioase sau de cult;

sau (e) a fost săvârșită din motive bazate pe sexul, identitatea sau orientarea sexuală a victimei;

sau (f) a fost comisă ca urmare a violenței sexuale sau a unor acte de natură sexuală;

sau (g) a fost săvârșită ca urmare a implicării victimei în prostituție sau ca urmare a exploatării sexuale sau ca urmare a faptului că a fost victima traficului de persoane în scopul exploatării sexuale, iar instanța consideră existența oricăreia dintre circumstanțele menționate ca fiind un factor care militează împotriva clemenței în pedeapsă.

212. Prevederile art. 211 se aplică, de asemenea, chiar dacă autorul infracțiunii nu a intenționat să cauzeze moartea unei anumite persoane sau, din greșeală sau accident, a ucis o altă persoană decât persoana pe care intenționa să o ucidă.

213. Oricine va pune pe cineva să se sinucidă, să-i dea orice ajutor, dacă sinuciderea are loc, să fie demn de încredere, după condamnare, la închisoare pentru o perioadă care să nu depășească doisprezece ani.

Judecătorii vor fi încurajați să aplice o condamnare pe viață celor găsiți vinovați de crimă în „circumstanțe feminicide”⁹.

Textul stabilește circumstanțele în care o omucidere sau o tentativă de infracțiune a fost comisă din cauza sexului unei femei sau fete. Aceste noi „circumstanțe feminicide” vor fi folosite pentru a limita discreția sistemului judiciar în ceea ce privește stabilirea pedepselor.

Reforma abordează, de asemenea, apărarea „crimei pasionale” în astfel de cazuri, care este adesea utilizată pentru a obține pedepse mai blânde (uciderea unei persoane pe baza sexului său era deja o infracțiune agravată în legislația malteză, așadar reforma nu transformă neapărat feminicidul într-o infracțiune în sine, în schimb are scopul de a încuraja sistemul judiciar să aplice cea mai aspră pedeapsă posibilă în cazurile care se încadrează în aceste noi circumstanțe feminicide).

Conform [Times of Malta](https://timesofmalta.com/article/crime-of-passion-to-be-removed-as-mitigating-factor-in-femicide-cases.931738), reforma a urmărit, de asemenea, să abordeze problema crimei pasionale în cazul crimelor feminicide (adeseori o persoană acuzată de crimă putea argumenta că a experimentat o „pasiune subită” și a acționat sub „febra sângelui”, fără intenția deliberată de a ucide; acest lucru s-a întâmplat în trecut în

⁹ <https://timesofmalta.com/article/crime-of-passion-to-be-removed-as-mitigating-factor-in-femicide-cases.931738>

instanță, de exemplu, când acuzatul susține că a descoperit că partenera sa a avut o aventură și a ucis-o; presupusa lipsă de intenție poate fi folosită de apărare ca factor atenuant pentru a obține o pedeapsă mai blândă, între cinci și 20 de ani, în loc de închisoare pe viață pentru omucidere; același lucru este valabil și pentru tentativa de omor).

Este important de menționat că, pe lângă legislația specifică privind feminicidul, Malta ca și Cipru a ratificat și implementat **Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul)**, care oferă un cadru legal comprehensiv pentru combaterea violenței împotriva femeilor.

MACEDONIA DE NORD

În februarie 2023, Codul Penal al Macedoniei de Nord a fost modificat pentru a defini în mod explicit femicidul ca fiind o formă de violență bazată pe gen¹⁰. Acest amendament, care a făcut parte dintr-un set mai amplu de modificări aduse Codului Penal, a inclus adăugarea de noi infracțiuni legate de violența bazată pe gen (uciderea unei femei sau fete). Mai specific, a introdus "femicidul" ca o infracțiune distinctă, deși nu neapărat sub denumirea explicită de "femicid" în toate articolele Codului Penal¹¹. Amendamentele definesc și incriminează "omorul unei femei sau fete în contextul violenței de gen" ca o formă de omor agravat, conform Art. 123(2a) din Codul Penal (Macedonia de Nord a fost prima țară din Balcanii de Vest care a criminalizat în mod explicit uciderea femeilor în contextul violenței bazate pe gen, făcând din aceasta o formă agravată de crimă).

Pe lângă aceasta, modificările din 2023 au extins protecția pentru diverse forme de violență împotriva femeilor, incluzând:

- Mutilarea genitală feminină
- Stalking-ul
- Hărțuirea sexuală.

Formele agravate de omor sunt reglementate de articolul 123 alineatul (2) din Codul Penal.

1. privarea de viața unei alte persoane într-un mod crud sau insidios;

2. privarea de viața altei persoane în timpul comiterii violenței domestice;

¹⁰ DOMESTIC VIOLENCE LEGISLATION REFORMS IN THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA

<https://sciendo.com/pdf/10.2478/seeur-2023-0029>

¹¹ <https://telma.com.mk/2022/12/14/femicid-stanuva-krivichno-delo/> <https://ohridsky.com/usoglasena-nova-definitsija-femitsidot-stanuva-posebno-delo-vo-noviot-krivichen-zakonik/> și https://glasprotivnasilstvo.org.mk/wp-content/uploads/2021/12/Femicid_14_MK.pdf

2a. *privarea de viață a unei femei sau a unei fete cu vârsta de până la 18 ani* (ca violența de gen, în baza genului) ...

De asemenea, au fost actualizate definițiile violenței sexuale pentru a include acte sexuale online și non-consensuale, precum și violul comis de un partener actual sau fost partener intim.

Un raport amplu pe această tematică poate fi accesat la <https://gcinetwork.org/wp-content/uploads/PUBLIKACIJE/femicide-report-nmk-2023-eng.pdf> .

WEBOGRAFIE

Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice <https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/text-of-the-convention>

Pentru informații specifice pe țări (ultima actualizare fiind pe 2022) EIGE <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/countries>

Bază de date pe articole (jurnalism) <https://www.europeandatajournalism.eu/category/investigations/femicides/>

Criminalising femicide: What the Western Balkans can learn from global practices? <https://gcinetwork.org/criminalising-femicide-what-the-western-balkans-can-learn-from-global-practices/#:~:text=In%20addition%20to%20criminalising%20femicide%2C%20its%20new,the%20collection%20of%20statistics%20related%20to%20femicide.&text=The%20new%20amendments%20to%20North%20Macedonia's%20criminal,girl%20in%20the%20context%20of%20gender%2Dbased%20violence>

Femicides in 2023: Global estimates of intimate partner/family member femicides / <https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2024/11/femicides-in-2023-global-estimates-of-intimate-partner-family-member-femicides>

Resolution adopted by the General Assembly on 18 December 2013 [on the report of the Third Committee (A/68/457)] 68/191. Taking action against gender-related killing of women and girls https://www.unodc.org/documents/commissions/CCPCJ/Crime_Resolutions/2010-2019/2013/General_Assembly/A-RES-68-191.pdf

Statement submitted by the Academic Council on the United Nations System, a non-governmental organization in consultative status with the Economic and Social Council / https://www.unodc.org/documents/commissions/CCPCJ/CCPCJ_Sessions/CCPCJ_22/E-CN15-2013-NGO1/E-CN15-2013-NGO1_E.pdf

THE PREVENTION AND COMBATING OF VIOLENCE AGAINST WOMEN AND DOMESTIC VIOLENCE AND FOR RELATED MATTERS LAW, 2021 (English translation and Consolidation)

[https://www.ole.gov.cy/OLC/OLC.NSF/E05815D6C4BB3F3CC225887E003E0ADD/\\$file/The%20Prevention%20and%20Combating%20of%20violence%20against%20women.pdf](https://www.ole.gov.cy/OLC/OLC.NSF/E05815D6C4BB3F3CC225887E003E0ADD/$file/The%20Prevention%20and%20Combating%20of%20violence%20against%20women.pdf)

https://www.researchgate.net/publication/318558730_Victims_of_femicide_in_Latin_America_Legal_and_criminal_justice_responses

<https://eca.unwomen.org/en/news/stories/2020/5/take-five-femicide-should-be-recognized-as-a-specific-criminal-offense>

<https://www.statista.com/topics/6437/femicide-in-latin-america/#topicOverview>

<https://www.eeagender.org/the-synergy-network/news/new-eu-law-to-combat-gender-based-violence/>

<https://unric.org/en/behind-closed-doors-the-deadly-reality-of-femicide/>

<https://www.ohchr.org/en/meeting-summaries/2022/10/examen-du-rapport-de-la-belgique-les-membres-du-cedaw-font-etat-dimmenses>